

Priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumi pirms 2013.gada pašvaldību vēlēšanām

Inga Soloveja

Vineta Ostrovska

KNAB Politisko organizāciju finansēšanas
kontroles nodaļa

20.02.2013.

Ko KNAB dara priekšvēlēšanu laikā? (1)

- Kontrolē Politisko partiju finansēšanas likuma izpildi.
- Kontrolē politisko partiju un ar partijām nesaistīto personu priekšvēlēšanu izdevumu apmēra pārsniegšanu.
- Kontrolē administratīvo resursu izmantošanas ierobežojumu izpildi.

Ko KNAB dara priekšvēlēšanu laikā? (2)

- Publicē preses izdevumu un interneta izcenojumus.
- Pārbauda izcenojumu piemērošanu.
- Veic priekšvēlēšanu aģitācijas izvietošanas un tās izdevumu monitoringu plašsaziņas līdzekļos, internetā un publiskās vietās.
- Izskata iesniegumus un sūdzības.

Ko KNAB dara priekšvēlēšanu laikā? (3)

- Atbilstoši kompetencei sauc vainīgās personas pie atbildības.
- Pieņem lēmumus par priekšvēlēšanu kampaņas apturēšanu, ja pirms vēlēšanām tiek pārkāpts izdevumu limits.
- Pieņem lēmumus par pārsniegtā priekšvēlēšanu izdevumu apmēra ieskaitīšanu valsts budžetā.

Ko KNAB dara priekšvēlēšanu laikā? (4)

- Pieņem lēmumus par zaudējumu atlīdzināšanu par prettiesiski izlietotajiem administratīvajiem resursiem
- Veic izmeklēšanu un operatīvo darbību, lai atklātu noziedzīgos nodarījumus, ja tie ir saistīti ar korupciju un partiju finansēšanu.

Kāpēc jāregulē?

- Partiju finanšu atklātība ir viens no veidiem, kā vairo sabiedrības uzticēšanos pārvaldei
- Nodrošināt vienlīdzīgus nosacījumus visiem aģitācijas veicējiem

Uzvara vēlēšanās nav alga, tā ir darba atļauja.

Kas regulē finansēšanas un aģitācijas noteikumus?

- **Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likums**

(pēdējie grozījumi stājušies spēkā 2013.gada 1.janvārī)

- **Priekšvēlēšanu aģitācijas likums**
(stājies spēkā 2013.gada 1.janvārī)

Atklātums

Likumība

Atbildība

Priekšvēlēšanu aģitācijas periods

Pirms 2013.gada 1.jūnija pašvaldību
vēlēšanām

**no 2013. gada 2. februāra
līdz 2013. gada 1. jūnijam**

Priekšvēlēšanu aģitācija

Kādas politiskās partijas, politisko partiju apvienības, vēlētāju apvienības vai arī kāda deputāta kandidāta **reklamēšana** masu informācijas līdzekļos vai citādā veidā, ja tā satur **tiešu vai netiešu** aicinājumu balsot **par vai pret** kādu politisko partiju, politisko partiju apvienību, vēlētāju apvienību vai arī deputāta kandidātu.

Aģitācijas veicējs

- Politiskā partija
- Politisko partiju apvienība
- Vēlētāju apvienība
- Deputāta kandidāts
- Nesaistītā persona,
kas veic priekšvēlēšanu aģitāciju.

Nesaistītā persona

- Ar politiskajām partijām, to apvienībām un vēlētāju apvienībām nesaistītai fiziskai personai, juridiskai personai vai reģistrētai šādu personu apvienībai ir tiesības **savā vārdā** veikt priekšvēlēšanu aģitāciju.
- Nesaistītā persona **nav** partija, partiju apvienība, vēlētāju apvienība vai deputāta kandidāts!

Slēptā priekšvēlēšanu aģitācija

- Priekšvēlēšanu aģitācija, par kuru **saņemta samaksa** un kuras apmaksātājs (atlīdzības devējs) pretēji šā likuma noteikumiem **nav norādīts**.
- Slēptā priekšvēlēšanu aģitācija ir **aizliegta**.
- Slēptajai priekšvēlēšanu aģitācijai iztērētie līdzekļi tiek ieskaitīti aģitācijas veicēja priekšvēlēšanu izdevumos.

Priekšvēlēšanu izdevumu apmērs partijām (1)

- Apmērs atkarīgs no iesniegto deputātu kandidātu sarakstu skaita.
- Aprēķinu par priekšvēlēšanu izdevumu apmēriem pirms 2013.gada 1.jūnija pašvaldību vēlēšanām var apskatīt KNAB mājas lapā

http://www.knab.gov.lv/lv/finances/for_parties/information/

Priekšvēlēšanu izdevumu apmērs partijām (2)

Ja **atsevišķs deputāta kandidāts** veicis individuālu priekšvēlēšanu aģitācijas kampaņu, tad šādai kampaņai **iztērētie līdzekļi tiek ieskaitīti** tās politiskās **partijas** priekšvēlēšanu **izdevumos**, no kuras iesniegtā saraksta šī persona kandidē attiecīgajās vēlēšanās.

Priekšvēlēšanu izdevumu apmērs partijām (3)

Ja deputātu kandidātu sarakstu iesniedz politisko partiju reģistrēta vai neregistrēta **apvienība**, par tās priekšvēlēšanu izdevumiem uzskatāmi arī tie **izdevumi, kuri šim nolūkam bijuši šo apvienību izveidojušajām politiskajām partijām.**

Priekšvēlēšanu izdevumu apmērs partijām (4)

Attiecas uz:

- 1) priekšvēlēšanu aģitācijas izvietojumu (televīzijā, radio, presē, internetā, telpās un publiskās vietās),
- 2) labdarības pasākumu finansēšanu, sponsorēšanu, izmaksājot pabalstus un izdarot dāvinājumus (ziedojumus),
- 3) paziņojumiem (sludinājumiem) par partijas, vēlēšanu apvienības, deputāta kandidāta tikšanos ar vēlētajiem.

Priekšvēlēšanu izdevumu apmērs nesaistītai personai

- Ls 3 000 (15 min/m.a.)
- Attiecas uz:
 - 1) priekšvēlēšanu aģitācijas izvietošanu,
 - 2) labdarības pasākumu finansēšanu, sponsorēšanu, izmaksājot pabalstus un izdarot dāvinājumus (ziedojumus),
 - 3) **pasta pakalpojumu** izmantošanu.

Norāde par apmaksātāju

Katrai priekšvēlēšanu aģitācijai **elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos, presē, internetā, publiskās vietās** skaidri un nepārprotami norādāms, kurš aģitācijas veicējs to ir apmaksājis.

Aizliegumi (1)

Valsts un atvasinātu publisku personu institūcijām un kapitālsabiedrībām, kurās valstij vai atvasinātām publiskām personām pieder kapitāla daļas (akcijas), kā arī kapitālsabiedrībām, kurās vienas vai vairāku valsts vai atvasinātu publisku personu kapitālsabiedrībām piederošās daļas (akcijas) atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50 procentus, **aizliegts veikt priekšvēlēšanu aģitāciju**

(4.pants 4.daļa)

Aizliegumi (2)

Ēku telpās, kurās atrodas valsts un atvasinātu publisku personu institūcijas un kapitālsabiedrības, kurās valstij vai atvasinātām publiskām personām pieder vairāk nekā 50 procenti kapitāla daļu (akciju), **kā arī šādu ēku koplietošanas telpās aizliegts izvietot un izplatīt priekšvēlēšanu aģitācijas materiālus**

(23.pants 2.daļa)

Aizliegumi (3)

Vēlēšanu dienā, kā arī dienu pirms vēlēšanu dienas priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietošana elektroniskā plašsaziņas līdzekļa radio programmās un raidījumos, publiskās lietošanas ārtelpās un iekštelpās, preses izdevumos, internetā un valsts un atvasinātu publisku personu institūcijās un kapitālsabiedrībās, kurās valstij vai atvasinātām publiskām personām pieder vairāk nekā 50 procenti kapitāla daļu (akciju), ir **aizliegta**

31.05.2013.-01.06.2013.

(32.pants)

Aizliegumi (4)

Aizliegums izvietot priekšvēlēšanu aģitāciju **televīzijā 30 dienas** pirms vēlēšanām un vēlēšanu dienā

02.05.2013.-01.06.2013.

(32.pants 2.daļa)

Neattiecas uz paziņojumu (sludinājumu) par tikšanos ar vēlētājiem izvietošanu

Vienlīdzīgi nosacījumi (1)

- Valsts un atvasinātu publisku personu institūcijām, kā arī kapitālsabiedrībām, kurās valstij vai atvasinātai publiskai personai pieder vairāk nekā 50 procenti kapitāla daļu (akciju), ir **aizliegts radīt priekšrocības vai ierobežojumus** kādam aģitācijas veicējam priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojumā publiskās vietās

(23.pants 1.daļa)

Vienlīdzīgi nosacījumi (2)

- Ja kādam aģitācijas veicējam ir piešķirtas tiesības izvietot aģitācijas materiālus publiskās vietās, institūcijai vai kapitālsabiedrībai ir pienākums dot iespēju iegūt šādas tiesības ar tādiem pašiem noteikumiem arī citiem aģitācijas veicējiem, kuri to vēlas.

(23.pants 2.daļa)

Vienlīdzīgi nosacījumi (3)

- Ja kādam aģitācijas veicējam ir piešķirtas telpas, cits īpašums vai manta priekšvēlēšanu aģitācijai, institūcijai vai kapitālsabiedrībai **ir pienākums dot iespēju iegūt šādas tiesības ar tādiem pašiem noteikumiem arī citiem aģitācijas veicējiem, kuri to vēlas.**

(26.pants)

Administratīvie resursi (1)

Definēta administratīvo resursu izmantošana
un **aizliegta** to izmantošana priekšvēlēšanu
aģitācijā

(33.pants)

Administratīvie resursi (2)

Par administratīvo resursu izmantošanu uzskatāma valsts un atvasinātu publisku personu institūciju un kapitālsabiedrību, kurās valstij vai atvasinātām publiskām personām pieder kapitāla daļas (akcijas), kā arī kapitālsabiedrību, kurās vienas vai vairāku valsts vai atvasinātu publisku personu kapitālsabiedrībām piederošās daļas (akcijas) atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50 procentus, **finanšu līdzekļu, kustamas un nekustamas mantas izmantošana vai pakalpojumu sniegšana priekšvēlēšanu aģitācijai**, kā arī šo **institūciju reklamēšana par samaksu 30 dienu periodā pirms vēlēšanām**, ja attiecīgā reklāma ir saturiski saistīta ar deputāta kandidāta, politiskās partijas, politisko partiju apvienības, kā arī politiskās partijas, vai politisko partiju apvienības pārvaldes institūciju izvirzīto kandidātu Ministru prezidenta vai ministra amatam, vai ar politisko partiju vai politisko partiju apvienību saistītas personas atspoguļojumu vai šāda kandidāta vai personas darbības atspoguļojumu.

(33.pants 2.daļa)

Administratīvie resursi (3)

Preses izdevumos, ko izdod valsts vai atvasinātu publisku personu institūcijas vai kapitālsabiedrības, kurās valstij vai atvasinātām publiskām personām pieder kapitāla daļas (akcijas), kā arī kapitālsabiedrības, kurās vienas vai vairāku valsts vai atvasinātu publisku personu kapitālsabiedrībām piederošās daļas (akcijas) atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50 procentus, **aizliegts izvietot priekšvēlēšanu aģitācijas materiālus**

(33.pants 5.daļa)

Administratīvie resursi (4)

Preses izdevumos, ko izdod valsts vai atvasinātu publisku personu institūcijas vai kapitālsabiedrības, kurās valstij vai atvasinātām publiskām personām pieder kapitāla daļas (akcijas), kā arī kapitālsabiedrības, kurās vienas vai vairāku valsts vai atvasinātu publisku personu kapitālsabiedrībām piederošās daļas (akcijas) atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50 procentus, **aizliegts vēlēšanu dienā, kā arī 30 dienas pirms vēlēšanu dienas ievietot intervijas** ar deputātu kandidātiem vai politiskās partijas, politisko partiju apvienības pārvaldes institūciju izvirzītajiem kandidātiem Ministru prezidenta vai ministra amatam, kā arī **ievietot tādus rakstus**, kuros norādīts, ka tajos pieminētā persona ir deputāta kandidāts vai politiskās partijas, politisko partiju apvienības pārvaldes institūciju izvirzītais Ministru prezidenta vai ministra amata kandidāts

(33.pants 6.daļa)

Atbildība (1)

- Par administratīvo resursu izmantošanas ierobežojumu neievērošanu priekšvēlēšanu aģitācijā pie likumā noteiktās atbildības saucamas **amatpersonas** vai **darbinieki**, kuri attiecīgo institūciju finanšu līdzekļus vai mantu izlietojuši prettiesiski, pārkāpjot šajā likumā noteiktos administratīvo resursu izmantošanas ierobežojumus.

Atbildība (2)

- Minētajām amatpersonām vai darbiniekiem ir **pienākums atlīdzināt nodarītos zaudējumus**, kas atbilst aizliegtā veidā izlietoto finanšu līdzekļu vai mantas apmēram
- Zaudējumu piedziņa notiek neatkarīgi no tā, vai attiecīgās amatpersonas vai darbinieki par šā likuma noteikumu pārkāpšanu tiek saukti pie **administratīvās atbildības**

Administratīvā atbildība

Likumprojekts - 204.² pants. Aģitācijas noteikumu pārkāpšana

- Par administratīvo resursu izmantošanas priekšvēlēšanu aģitācijā ierobežojumu neievērošanu – uzliek naudas sodu fiziskajām personām līdz piecsimt latiem.

EP Ministru komitejas Rekomendācijas dalībvalstīm par amatpersonu rīcības kodeksiem

- Valsts amatpersonai ir jā rūpējas, lai neviena tās politiskā darbība vai līdzdalība politiskās vai sabiedriskās debatēs nevājinātu sabiedrības un darba devēju **uzticību** tās spējām veikt savus pienākumus godīgi un uzticīgi.
- Veicot savus pienākumus, valsts amatpersona nedrīkst pieļaut, ka to izmanto savtīgiem politiskiem mērķiem.

www.knab.gov.lv

Tālrunis: 67356161

Fakss: 67331150

E-pasts: knab@knab.gov.lv

Adrese: Brīvības iela 104 k-2,
Rīga, LV-1001

8000 20 70

BEZMAKSAS UZTICĪBAS TĀLRUNIS